

ABSTRAKT

Roupi druhů *Aspicularis tetraptera* a *Syphacia obvelata* patří k běžným střevním parazitům myši domácí, stejně jako trichomonády několika druhů. Nejčastěji nalézanou trichomonádou je *Tritrichomonas muris*, a dále ve střevě myši bývají přítomny druhy *Tritrichomonas minuta*, *Pentatrichomonas hominis* a *Hexamastix muris*. Je známo, že za určitých podmínek se trichomonády mohou vyskytovat ve střevě myších roupů (Theiler a Farber, 1936). Konkrétně byl zaznamenán výskyt *T. muris* ve střevě obou druhů myších roupů, a to překvapivě i v roupech pocházejících z myší zdánlivě bez nákazy trichomonádou. V roce 1933 Becker pozoroval trofozoity *T. muris* ve vajíčku roupa *S. ovelata*. Na základě těchto nálezů byla zformulována hypotéza o přenosu těchto trichomonád vajíčky hlístice, tedy způsobem analogickým k přenosu *Histomonas meleagridis*.

V této práci dokumentujeme přítomnost trichomonád v tělech roupů, určujeme jejich lokalizaci, druh, popisujeme jejich morfologii ve střevě roupů a na základě výsledků hodnotíme možný význam interakce trichomonád a roupů pro přenos prvoků na nové savčí hostitele. Trichomonády byly pomocí klasické histologie, *in situ* hybridizace a transmisní elektronové mikroskopie prokázány výhradně v lumenu střeva roupů a vyskytovaly se po celé délce střeva, přičemž *in vivo* vykazovaly typickou motilitu (bylo pozorováno vlnění undulující membrány). Data získaná během pitev 55 myší ukázala, že trichomonády se častěji vyskytují ve střevě roupa *A. tetraptera* (a to jak u myší s infekcí jedním druhem roupa, tak i při koinfekcích oběma druhy). DNA analýza a elektronová mikroskopie roupů pozitivních na trichomonády prokázaly, že prvoci vyskytující se v roupech přísluší do ruhů *T. muris* a *T. minuta*. TEM dále umožnila studovat prvoky ve střevě roupů – nebyla zaznamenána interakce trichomonád se střevním epitelem roupů ani buněčné dělení; prokázána byla tvorba pseudocyst *T. muris* ve střevě roupů.

Dosažené výsledky nepodporují teorii o přenosu prvoků vajíčky hlístic, a naopak naznačují, že přítomnost trichomonád v tělech roupů je pouze náhodná.